

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Hayvancılık Genel M¼d¼rl¼ė¼

DAMIZLIK SIĞIR İTHALAT TEKNİK KRİTERLERİ

A- Damızlık Diği Sığır

1-İthal edilecek damızlık hayvanlar aŐaĐıda belirtilen ırklardan olmalıdır.

a- S¼t¼ė¼ ırklar; Holstein, Jersey, European Red (Danimarka KırmızıSı ve İsveç KırmızıSı)

b- Kombine Irklar; Simental (Fleckvieh),Brown Swiss, Mondbeliard

c- Et¼i Irklar; Angus, Charolais, Limousin, Hereford, Belgium Blue

d- Manda; Akdeniz Mandası, Jaffarabadi, Murrah

e- Bu madde de belirtilen ırklar dıŐında yapılmak istenen ithalat talepleri, Genel M¼d¼rl¼ė¼ce değerlendirilerek karar verilir.

2-İthal edilecek damızlık; s¼t¼ė¼/kombine verim y¼nl¼ gebe/gebe olmayan dişi hayvanlar ile et verim y¼nl¼ gebe hayvanlar, pedigree /damızlık sertifikasına (saflık oranı en az %87,5) sahip olmalıdır. Gebe olmayan et verim y¼nl¼ hayvanlar ve mandalarda pasaport, damızlık sertifikası veya pedigriye sahip olmalıdır. Bu belgeler, ihracaatçı ¼lkenin bu konuda yetkili otoritesi tarafından d¼zenlenmiŐ ve onaylanmış olmalıdır.

3-Hayvanlar bireysel tanımlanmasını sağlayan kulak k¼pesi/mikro¼ip vb. ile tanımlanmıŐ olmalıdır.

4-S¼t/kombine verim y¼nl¼ ırklar d¼l kontrol¼nden (progeny testing) veya genomik değerlendirmeden ge¼miŐ, aynı ırktan boğaların kızları olmalıdır. (Et¼i ırklar ve mandalarda, bu Őart aranmaz.)

5-Gebe hayvanlar, kendi ırkından boğalarla tohumlanmıŐ olmalıdır. Bu durum pedigrisinde belirtilmelidir.(Mandalarda bu Őart aranmaz.)

6-Holstein ırkı dişi hayvanın babası ve doğuracağı yavrusunun babası BLAD, CVM ve Brachyspina genetik kusurları taŐımamalıdır.

7-Hayvanlar, ait olduğu ırkın genel fenotipik ¼zelliklerini taŐımalıdır.

8- Gelişim bozukluğu, kaşektik, g¼r¼n¼r fiziki ve ortopedik kusurları (topallık, k¼rl¼k v.b) patalojik oluşumlar (t¼m¼r, apse, konjunktivit, deri hastalıkları ve meme bozukluğu vb.) olmamalıdır. Genel kondisyonu iyi ve sağlıklı bir g¼r¼n¼me sahip olmalıdır.

9- Hayvanlar ihracatçı ¼lke topraklarında veya Bakanlık tarafından damızlık sığır ithalatına izin verilen ¼lke topraklarında doğup b¼y¼m¼Ő olmalıdır.

10- S¼t/Kombine verim y¼nl¼ ırkların, analarının laktasyon s¼t verimleri (305 g¼nl¼k s¼t verim kayıtları) aŐaĐıda belirtilen değerlerden az olmamalıdır (180 g¼n¼n altındaki s¼t verimlerini g¼steren belgeler değerlendirmeye alınmaz. Sadece anaları I. laktasyonda olan dişi dana se¼imlerinde; analarına ait s¼t kayıtları bulunmuyorsa anneannelerin s¼t verimleri dikkate alınır). Bu değerler hayvanın pedigrisi ile doğrulanmalıdır.(Pedigride bu verilerden birinin olması yeterlidir.)

Anasının 305 günlük en az süt verim değerleri

İrki	1.Laktasyon verisi (Lt)	Ortalama Laktasyon (Lt)
Holstein	8000	8500
Simental	6000	6500
Brown Swiss	6000	6500
Mondbeliard	6000	6500
Jersey	6000	6500
Avrupa Kırmızısı*	6000	6500
Manda **	1800	2000

* İsveç ve Danimarka Kırmızısı ırkları.

** Manda süt verimi 270 günlük süreye göre hesaplanır.

11- Gebe olmayan hayvanların seçim günündeki yaşı ;

Gebe olmayan dişi sığırlar 4-15 aylık (120-450 gün),

Gebe olmayan mandalar 12-24 aylık (365-730 gün) olmalıdır.

12- Dişi sığırlar seçim günündeki canlı ağırlığı en az;

İrki	Gebe olmayan (4-15 Aylık Yaş)** (Kg)	Gebe (3-7 Aylık)** (Kg)
Holstein	125 - 350	425 - 500
Simental	140 - 400	475 - 550
Brown Swiss	135 - 375	475 - 550
Mondbeliard	140 - 400	450 - 525
Jersey	100 - 325	375 - 425
Avrupa Kırmızısı*	135 - 375	440 - 515
Charolais	150 - 450	530 - 625
Limousin	150 - 450	530 - 625
Hereford	140 - 390	490 - 575
Belgium Blue	150 - 450	530 - 625
Angus	140 - 390	490 - 575
Manda	200 - 400	450 - 650

*İsveç ve Danimarka Kırmızısı ırkları.

** Gebe olmayan mandaların yaşı 12-24 ay, gebelik süreleri ise 3-8 aydır.

13- Gebe hayvanların seçim günündeki tohumlama yaşı;

-Sığırlarda 13-22 aylık (390-660 gün), Simental, Brown Swiss ve Montbeliarde ırkında 13-25 Aylık (390-750)

- Mandalarda 20-40 aylık (600-1200 gün) olmalıdır.

14- Gebe hayvanların seçim günündeki gebelik süreleri;

-Sığırlarda 3-7 aylık (90-210 gün),

-Mandalarda 3-8 aylık (90-240 gün) olmalıdır.

B-Damızlık Erkek Sığır

1- İthal edilecek damızlık erkek sığırlar etçi ırklardan (manda hariç) olmalıdır.

2-İthal edilecek damızlık hayvanlar, ihracaatçı ülkenin bu konuda yetkili otoritesi tarafından düzenlenmiş ve onaylanmış, ebeveynlerine ait en az iki jenerasyonunu gösterir bilgileri içeren pedigriye sahip olmalıdır.

3- İthal edilecek damızlık hayvanlar, döl kontrolünden (progeny testing) veya genomik değerlendirmeden geçmiş yada tabii tohumlama yolu ile elde edilmiş aynı ırktan boğaların yavruları olmalıdır.

4- Damızlık hayvanların seçim gününde yaşı;

- Sığır 6 –18 aylık (180-540 gün)

- Manda 12–18 aylık (365-540 gün) olmalıdır.

5- Damızlık hayvanların seçim gününde canlı ağırlıkları en az,

- Sığır 6 aylık (180 gün) : 200 kg

- Manda 12 aylık (365 gün) : 300 kg olmalıdır.

6- Manda boğalarının 270 günlük anne süt verimleri en az 1800 kg olmalıdır.

7- Hayvanlar, ait olduğu ırkın genel fenotipik özelliklerini taşımalarıdır.

8- Gelişim bozukluğu, kaşektik, görünür fiziki ve ortopedik kusurları (topallık, körlük v.b) patolojik oluşumlar (tümör, apse, konjunktivit, deri hastalıkları) olmamalıdır. Genel kondisyonu iyi ve sağlıklı bir görünüme sahip olmalıdır.

9- Testisler scrotal keseye inmiş ve birbirine simetrik olmalı, herhangi bir anomali bulunmamalıdır.

10- Hayvanlar ihracatçı ülke topraklarında veya Bakanlık tarafından damızlık sığır ithalatına izin verilen ülke topraklarında doğup büyümüş olmalıdır.

C-Diğer Hususlar:

1- Genel Müdürlükçe gerekli görülmesi durumunda, yukarıda belirtilen kriterlere ilave belge, bilgi istenebilir. İlgililer istenen bu bilgi ve belgeleri sağlamakla yükümlüdür.

2- Bakanlık projeleri kapsamında yapılacak damızlık hayvan ithalatlarında, ithal edilecek hayvanlara ilişkin teknik kriterler, ilgili kurum tarafından da belirlenebilir.